T095 ATĐ 7 (31) Luận A Tỳ Đàm Tỳ Bà Sa Q29-Kiền Độ Sử-Bất Thiện

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA
QUYEÅN 29
Chöông 2: KIEÀN-ÑOÄ SÖÛ

Phaåm 1: BAÁT THIEÄN, Phaàn 5

Ba kieát naày, coù bao nhieâu kieát laø kieán, bao nhieâu kieát chaúng phaûi kieán, cho ñeán chín möôi taùm söû, coù bao nhieâu söû laø kieán, bao nhieâu söû chaúng phaûi kieán? Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Taát caû phieàn naõo ñeàu laø taùnh kieán. Hoûi: Vì sao ngöôøi kia noùi nhö theá? Ñaùp: Ngöôøi kia noùi lôøi naày: Sôû haønh maïnh meõ laø taùnh kieán. Taát caû phieàn naõo goïi laø ñoái vôùi töï phaàn laø sôû haønh maïnh meõ. Nhö thaân kieán meâ ñaém ngaõ, ngaõ sôû. Bieân kieán meâ ñaém ñoaïn, thöôøng. Taø kieán meâ ñaém voâ sôû höõu. Kieán thuû meâ ñaém baäc nhaát. Giôùi thuû meâ ñaém tònh, ñeàu coù sôû haønh maïnh meõ. aùi cuõng gioáng nhö theá, ñoái vôùi choã nhieãm vöôùng, sôû haønh cuõng maïnh meõ. Giaän döõ, oaùn gheùt, ngaõ maïn, töï cao, ngu si, nghi do döï, sôû haønh cuõng ñeàu maïnh meõ. Vì döùt tröø yù cuûa thuyeát nhö theá, cuõng noùi phieàn naõo coù khi laø taùnh kieán, coù khi chaúng phaûi taùnh kieán, neân soaïn luaän naày. Ba kieát naày coù bao nhieâu kieát laø taùnh kieán? Bao nhieâu kieát chaúng phaûi taùnh kieán? Ñaùp: Hai kieát laø taùnh kieán, laø thaân kieán, giôùi thuû, moät kieát chaúng phaûi taùnh kieán, ñoù laø nghi. Moân coøn laïi noùi roäng nhö trong kinh naày. Hoûi: Vì sao goïi laø kieán? Ñaùp: Trong ñaây neân noùi roäng, nhö kieán xöù trong naêm kieán. Ba kieát naày, bao nhieâu kieát coù giaùc, coù quaùn? Bao nhieâu kieát khoâng giaùc, coù quaùn? Bao nhieâu kieát khoâng giaùc, khoâng quaùn, cho ñeán chín möôi taùm söû, bao nhieâu söû coù giaùc coù quaùn? Bao nhieâu söû khoâng giaùc coù quaùn? Bao nhieâu söû khoâng giaùc khoâng quaùn?

Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Giaùc, quaùn töø coõi Duïc cho ñeán coõi Höõu Ñaûnh, nhö phaùi Thí duï giaû noùi. Vì sao ngöôøi kia noùi nhö theá? Vì ngöôøi kia döïa vaøo kinh cuûa Phaät. Trong kinh Phaät noùi: Taâm thoâ laø giaùc, taâm teá laø quaùn. Töôùng thoâ teá naày, töø coõi Duïc cho ñeán coõi Höõu Ñaûnh coù theå ñaït ñöôïc. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Ngöôøi A-tyø-ñaøm

noùi raèng: Töôùng thöù lôùp cuûa taâm troøn ñuû maø coù thoâ, teá khaép trong ba coõi. Tuy nhieân, töø coõi Duïc cho ñeán coõi Phaïm Theá laø coù giaùc, coù quaùn. Ngöôøi noùi nhö theá, goïi laø noùi aùc. Caùc oâng ñaõ noùi nhö theá naày: Taâm thoâ laø giaùc, taâm teá laø quaùn, Taâm thoâ, taâm teá naày, cho ñeán coõi Höõu Ñaûnh ñeàu coù theå ñaït ñöôïc, nhöng laïi noùi giaùc quaùn töø coõi Duïc cho ñeán hieän höõu trong coõi Phaïm Theá. Cho neân thuyeát caùc oâng noùi laø thuyeát aùc, chaúng phaûi thuyeát thieän, vaâng giöõ ñieàu aùc, chaúng phaûi vaâng giöõ ñieàu thieän. Ngöôøi A-tyø-ñaøm noùi nhö theá naày: Thuyeát cuûa chuùng ta ñaõ noùi laø thuyeát thieän, vaâng giöõ ñieàu thieän, chaúng phaûi thoï trì ñieàu aùc. Vì sao? Vì chuùng ta ñaõ duøng caùc vieäc ñeå noùi veà töôùng thoâ, teá, chaúng phaûi duøng moät vieäc. Nhö noùi: Trieàn thoâ, söû teá, ôû ñaây khoâng noùi giaùc thoâ, quaùn teá. Vì sao? Vì hai phaùp naày chaúng phaûi töôùng giaùc, quaùn. Nhö noùi: Saéc aám laø thoâ, boán aám laø teá. Cuõng theá, töùc noùi giaùc vaø quaùn ñeàu laø phaùp teá. Vì sao? Vì ñoàng thuoäc veà haønh aám. Nhö noùi: Coõi Duïc laø thoâ, Sô thieàn laø teá. Cuõng theá cuõng noùi giaùc, quaùn laø thoâ laø teá... Vì sao? Vì Sô thieàn, coõi Duïc ñeàu coù giaùc quaùn. Nhö noùi: Ñòa Sô thieàn thoâ, ñòa Nhò thieàn teá. Cuõng theá töùc noùi giaùc, quaùn laø thoâ. Vì sao? Vì treân ñòa Sô thieàn khoâng coøn giaùc quaùn. Hoûi: Thuyeát kia noùi treân ñòa Sô thieàn coù giaùc, quaùn, vì sao laïi noùi söï khaùc nhau cuûa ba ñòa? Ñaùp: Ngöôøi kia noùi raèng: Sô thieàn coõi Duïc, cho ñeán Phi töôûng Phi phi töôûng xöù coù ba thöù phaùp: Thieän nhieãm oâ, voâ kyù khoâng aån moät. Phaùp nhieãm oâ saâu xa cuûa thieàn trung gian, cho ñeán Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, ñoù goïi laø ñòa coù giaùc, coù quaùn. Phaùp thieän, voâ kyù khoâng aån moät cuûa thieàn trung gian, ñoù goïi laø ñòa khoâng giaùc, coù quaùn. Phaùp thieän, phaùp voâ kyù khoâng aån moät cuûa ñeä Nhò thieàn trôû leân, cho ñeán Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, ñoù goïi laø ñòa khoâng giaùc, khoâng quaùn. Hoûi: Neáu vaäy thì laøm sao hieåu ñöôïc kinh Phaät? Nhö kinh noùi: Dieät heát giaùc, quaùn, ñònh sinh hyû laïc, nhaäp ñeä Nhò thieàn. Ngöôøi kia ñaùp raèng: Dieät giaùc quaùn thieän, chaúng phaûi nhieãm oâ. Hoûi: Neáu vaäy vì nhaân vieäc gì ñeå dieät giaùc quaùn thieän, chaúng phaûi

nhieãm oâ? Ñaùp: Neân tröôùc dieät nhieãm oâ veà sau, luùc lìa duïc, môùi dieät thieän. Chæ phaùi Thí duï giaû noùi ñòa treân coù giaùc, quaùn. Phaûi bieát thuyeát naày laø quaû voâ minh, quaû ñen toái, quaû cuûa phöông tieän khoâng sieâng naêng, nhöng vì coù giaùc, quaùn trong Sô thieàn coõi Duïc. Vì muoán ngaên nghóa cuûa ngöôøi khaùc, cho ñeán noùi roäng, neân soaïn luaän naày. Ba kieát naày, bao nhieâu kieát coù giaùc, coù quaùn? Bao nhieâu kieát khoâng giaùc, coù quaùn? Bao nhieâu kieát khoâng giaùc, khoâng quaùn? Ñaùp: Ba kieát coù ba thöù: Hoaëc coù giaùc, coù quaùn. Hoaëc khoâng giaùc, coù quaùn. Hoaëc khoâng giaùc, khoâng quaùn. Theá naøo laø coù giaùc, coù quaùn? Ñaùp: Taïi Sô thieàn coõi Duïc. Theá naøo laø khoâng giaùc coù quaùn? Ñaùp: Ngöôøi ôû thieàn trung gian. Theá naøo laø khoâng giaùc, khoâng quaùn? Ñaùp: Ngöôøi ôû ba thieàn vaø boán ñònh voâ saéc. Moân coøn laïi noùi roäng nhö kinh naày. Hoûi: Theá naøo goïi laø coù giaùc, coù quaùn? Theá naøo goïi laø khoâng giaùc, coù quaùn? Theá naøo goïi laø khoâng giaùc, khoâng quaùn?

Ñaùp: Ñi chung vôùi giaùc, ñi chung vôùi quaùn töông öng vôùi giaùc, töông öng vôùi quaùn, cuøng vôùi giaùc, quaùn ñeàu hieän ôû tröôùc, ñoù goïi laø coù giaùc coù quaùn. Neáu khoâng ñi chung vôùi giaùc, chæ ñi chung vôùi quaùn, khoâng töông öng vôùi giaùc, chæ töông öng vôùi quaùn, ñaõ dieät giaùc vaø quaùn, ñeàu hieän ôû tröôùc, ñoù goïi laø khoâng giaùc, coù quaùn. Neáu khoâng ñi chung vôùi giaùc quaùn, cuõng khoâng töông öng vôùi giaùc quaùn, ñaõ dieät giaùc quaùn, ñoù goïi laø khoâng giaùc khoâng quaùn. Laïi nöõa, neáu coù caùc thöù soá, hoaëc caùc thöù quaùn, ñoù goïi laø coù giaùc, coù quaùn. Neáu coù loaïi quaùn khoâng coù loaïi soá, thì ñoù goïi laø khoâng giaùc, coù quaùn. Neáu khoâng laø loaïi soá, khoâng laø loaïi quaùn, thì ñoù goïi laø khoâng giaùc, khoâng quaùn. Ba kieát naày, coù bao nhieâu kieát töông öng vôùi laïc caên? Bao nhieâu kieát töông öng vôùi khoå caên? Bao nhieâu kieát töông öng vôùi hyû caên? Bao nhieâu kieát töông öng vôùi öu caên? Bao nhieâu kieát töông öng vôùi xaû caên? Cho ñeán chín möôi taùm söû cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày?

Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Luùc phaùp sinh, sinh theo thöù lôùp, khoâng sinh cuøng luùc. Nhö, Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø thuoäc phaùi Thí duï giaû noùi raèng: Khi phaùp sinh, sinh theo thöù lôùp, khoâng sinh cuøng moät luùc. Cuõng nhö nhieàu ngöôøi baêng qua con ñöôøng nhoû heïp, theo thöù lôùp maø ñi, khoâng ñöôïc ñi qua cuøng moät luùc. Neáu muoán hai ngöôøi cuøng ñi qua, ñieàu naày khoù, huoáng chi laø nhieàu ngöôøi. Cuõng theá taát caû phaùp höõu vi moãi moãi ñeàu sinh töø cuøng sinh, duyeân theo gì laø ña soá phaùp sinh, sinh chung moät luùc? Ngöôøi A-tyø-ñaøm noùi raèng: Phaùp höõu vi, töï coù moät phaùp hoøa hôïp maø sinh, töï coù nhieàu phaùp hoøa hôïp maø sinh. Moät phaùp hoøa hôïp sinh: Vì sinh ôû trong khoaûng moät saùt-na, neân goïi laø moät phaùp hoøa hôïp sinh. Nhieàu phaùp hoøa hôïp sinh: Nhö moãi phaùp soá, ñeàu coù moät sinh, duø nhieàu, nhöng khoâng lìa nhau, goïi laø nhieàu phaùp hoøa hôïp sinh. Laïi nöõa, sôû dó soaïn luaän naày, laø vì coù thuyeát noùi: Nghóa cuûa naêng löïc laàn löôït laøm nhaân cho nhau, laø nghóa töông öng. Ngöôøi kia noùi lôøi naày: Neáu phaùp nhaân nôi söùc cuûa nhaân nôi nhau vôùi phaùp kia sinh ra laø nghóa töông öng, nhö taâm do söùc cuûa taâm neân sinh, taâm töông öng vôùi phaùp taâm sôû, taâm sôû do söùc cuûa taâm neân sinh. Soá phaùp töông öng vôùi taâm, soá phaùp do söùc cuûa soá phaùp neân sinh, soá phaùp töông öng vôùi soá phaùp taâm khoâng do söùc cuûa soá phaùp maø sinh, neân taâm khoâng töông öng vôùi soá phaùp. Vì ngaên döùt yù cuûa ngöôøi noùi nhö theá, cuõng noùi taâm töông öng vôùi soá phaùp, soá phaùp cuõng töông öng vôùi soá phaùp, soá phaùp töông öng vôùi taâm, taâm khoâng töông öng vôùi taâm neân soaïn luaän naày. Laïi nöõa, sôû dó soaïn luaän naày laø vì coù thuyeát noùi: Töï theå töông öng vôùi töï theå, khoâng töông öng vôùi phaùp khaùc. Ngöôøi kia noùi lôøi naày: Nghóa toân kính nhau laø nghóa töông öng. Caùc phaùp kính nhau, khoâng gì hôn toân kính töï theå. Vì ngaên döùt yù cuûa ngöôøi noùi nhö theá, cuõng noùi veà nghóa töông öng vôùi phaùp khaùc, neân soaïn luaän naày. Laïi nöõa, sôû dó soaïn luaän naày laø vì coù thuyeát noùi: Töï theå ñoái vôùi töï theå, khoâng goïi laø töông öng, khoâng goïi laø baát töông öng. Khoâng goïi laø töông öng: Vì taát caû caùc phaùp khoâng theå laøm duyeân vôùi

töi theå. Khoâng goïi laø baát töông öng: Nghóa toân kính nhau laø nghóa töông öng. Vì sao? Vì caùc phaùp kính nhau, khoâng gì hôn toân kính töi theå. Vì ngaên döùt yù cuûa ngöôøi noùi nhö theá, cuõng noùi veà phaùp töông öng khoâng xen laãn. Cho neân, vì nhaèm ngaên nghóa cuûa ngöôøi khaùc, muoán

hieån baøy nghóa cuûa mình, cho ñeán noùi roäng. Ba kieát naày, coù bao nhieâu kieát töông öng vôùi laïc caên? Bao nhieâu kieát töông öng vôùi khoå caên? Bao nhieâu kieát töông öng vôùi hyû caên? Bao nhieâu kieát töông öng vôùi öu caên? Bao nhieâu kieát töông öng vôùi xaû caên. Hoûi: Vì sao chæ hoûi veà töông öng vôùi thoï maø khoâng hoûi veà phaùp soá khaùc? Ñaùp: Vì yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán theá, cho ñeán noùi roäng. Laïi nöõa, thoï khoâng ngaên ngaïi cho söï thaønh töïu maø ngaên ngaïi cho haønh hieän tieàn. Theá naøo laø khoâng trôû ngaïi cho söï thaønh töïu? Nhö moät ngöôøi thaønh töïu naêm thoï. Theá naøo laø trôû ngaïi cho haønh hieän tieàn? Laø khoâng coù hai thoï cuøng moät luùc haønh hieän tieàn. Laïi nöõa, do moät theå cuûa thoï coù töôùng cuûa caùc caên. Laïi nöõa, do thoï ôû trong baùnh xe duyeân khôûi, cuõng nhö phaùp quay cuûa baàu xe. Laïi nöõa, do thoï nhaäp vaøo taát caû caùc phaùp. Laïi nöõa, neáu khoâng hoûi veà thoï thì hoûi veà caùi gì? Neáu hoûi veà taùm caên nhö maïng v.v... thì caùc caên kia hoaøn toaøn laø phaùp khoâng töông öng. Neáu hoûi veà ba caên voâ laäu, naêm caên nhö tín caên v.v..., thì caùc caên kia hoaøn toaøn laø thieän. Hoaëc noùi raèng: sao khoâng hoûi veà yù caên? Vì yù caên neân goïi laø phaùp töông öng, nhö vì taâm neân goïi laø phaùp töông öng cuûa taâm. Thaân kieán, giôùi thuû töông öng vôùi ba caên, töø khoå caên, öu caên. Sôû dó töø khoå caên, vì khoå caên ôû ñòa naêm thöùc, coøn ñaây laø yù ñòa. Sôû dó khoâng töông öng vôùi öu caên, vì öu caên laø haønh lo buoàn, coøn ñaây laø haønh vui möøng hôùn hôû. Noùi chung, töông öng vôùi ba caên, ba caên naày ôû ba coõi, ôû Sô thieàn, Nhò thieàn coõi Duïc töông öng vôùi hai caên laø hyû caên vaø xaû caên. ÔÛ ñeä Tam thieàn, töông öng vôùi hai caên laø laïc caên vaø xaû caên. ÔÛ ñeä Töù thieàn vaø boán voâ saéc, töông öng vôùi moät caên laø xaû caên. Cho neân, noùi toùm laïi laø töông öng vôùi ba caên, töø khoå caên, öu caên. Nghi töông öng vôùi boán caên, töø khoå caên. Khoâng töông öng vôùi khoå caên, vì khoå caên ôû ñòa naêm thöùc. Noùi chung laø töông öng vôùi boán caên. Nghi ôû ba coõi: ÔÛ coõi Duïc, töông öng vôùi hai caên laø öu caên vaø xaû caên. Neáu ôû Sô thieàn, Nhò thieàn thì töông öng vôùi hai caên laø hyû caên vaø xaû caên. ÔÛ ñeä Tam thieàn töông öng vôùi hai caên laø laïc caên, xaû caên. ÔÛ ñeä Töù thieàn vaø boán voâ saéc töông öng vôùi moät caên laø xaû caên.

Cho neân, toùm laïi laø töông öng vôùi boán caên. Hoûi: Vì sao nghi coõi Duïc khoâng töông öng vôùi hyû caên, Sô thieàn, Nhò thieàn thì töông öng vôùi hyû caên? Ñaùp: Nghi coõi Duïc so sôû haønh cuûa hyû ñeàu khaùc. Sôû haønh cuûa nghi chaúng phaûi sôû haønh cuûa hyû. Sôû haønh cuûa hyû chaúng phaûi sôû haønh cuûa nghi. Vì sao? Vì nghi hieän haønh lo laéng. Hyû hieän haønh vui möøng hôùn hôû. Vì nghóa ñoàng laø nghóa töông öng. Vì nghi khoâng ñoàng, neân khoâng töông öng vôùi hyû. Sô thieàn, Nhò thieàn vì ñeàu hieän haønh noãi haân hoan, hieän haønh söï vui möøng hôùn hôû neân töông öng. Laïi nöõa, hyû coõi Duïc thoâ, nghi thì vi teá. Phaùp thoâ

khoâng töông öng vôùi phaùp teá. Vì sao? Vì nghóa bình ñaúng laø nghóa töông öng. Hoûi: Hyû coù nghóa thoâ naøo? Ñaùp: Ñoái vôùi chuùng sinh khoâng neân khôûi maø khôûi. Ñoái vôùi ngöôøi ñoái dieän khoâng neân khôûi maø khôûi. Theá naøo laø ñoái vôùi chuùng sinh khoâng neân khôûi maø khôûi? Vì taùnh cuûa chuùng sinh laø khoå. Ñoái vôùi ngöôøi ñoái dieän khoâng neân khôûi maø khôûi laø sao? Vì thaáy ngöôøi khaùc, hoaëc ñieân ñaûo, hoaëc ñoïa laïc, hoaëc ngoä nhaän, leõ ra phaûi khôûi taâm töø bi môùi ñuùng, ñaøng naày laïi vui cöôøi! ÔÛ Sô thieàn, Nhò thieàn, vì ñeàu laø vi teá neân töông öng. Laïi nöõa, hyû coõi Duïc thì nheï, nghi thì naëng. Nheï, thì khoâng töông öng vôùi naëng. Vì sao? Vì nghóa bình ñaúng laø nghóa töông öng. Ñòa Sô thieàn, Nhò thieàn ñeàu laø naëng, cho neân töông öng. Laïi nöõa, hyû coõi Duïc töø phaùp ngoaøi sinh, nghi töø phaùp trong sinh. Phaùp sinh töø beân ngoaøi khoâng töông öng vôùi phaùp sinh töø beân trong. Vì sao? Vì nghóa bình ñaúng laø nghóa töông öng. Sô thieàn, Nhò thieàn ñeàu töø beân trong sinh, cho neân töông öng. Laïi nöõa, hyû coõi Duïc laø khaùch, nghi laø chuû ôû laâu. Khaùch khoâng töông öng vôùi chuû ôû laâu. Vì sao? Vì nghóa bình ñaúng laø nghóa töông öng. Sô thieàn, Nhò thieàn ñeàu laø chuû ôû laâu, cho neân töông öng. Laïi nöõa, nghi coõi Duïc duø khoâng töông öng vôùi hyû caên, nhöng vaãn töông öng vôùi thoï khaùc. Hyû coõi Sô thieàn, Nhò thieàn laø thoï cuûa taùnh ñòa. Neáu khoâng töông öng vôùi hyû caên thì ñoù goïi laø nhoùm taâm khoâng thoï, laø hoaïi phaùp cuøng döïa, laø huûy hoaïi phaùp töông öng. Vì muoán cho khoâng coù loãi nhö theá, neân nghi coõi Duïc khoâng töông öng vôùi hyû caên, coøn nghi cuûa Sô thieàn, Nhò thieàn töông öng vôùi hyû caên. Tham töông öng vôùi ba caên, tröø khoå caên, öu caên. Vì sao? Vì haønh tham laø vui möøng hôùn hôû, coøn haønh öu, khoå thì lo buoàn.

Giaän döõ töông öng vôùi ba caên, tröø hyû caên, laïc caên. Vì sao? Vì haønh giaän döõ thì lo buoàn, coøn haønh hyû, laïc thì vui möøng hôùn hôû. Si, duïc laäu, voâ minh laäu töông öng vôùi naêm caên. Vì sao? Vì ba thöù naøy chung cho saùu thöùc thaân, sôû haønh laø vui möøng hôùn hôû, cuõng haønh lo buoàn. Höõu laäu töông öng vôùi ba caên, tröø khoå caên, öu caên. Vì sao? Vì coõi Saéc, coõi Voâ saéc khoâng coù öu khoå. ÔÛ coõi Saéc, coõi Voâ saéc khoâng coù nghóa öu khoå, trong phaàn Kieàn-ñoä Caên seõ noùi roäng. Tröø taø kieán, nghóa cuûa moân khaùc, nhö kinh naày noùi. Taø kieán töông öng vôùi boán caên, tröø khoå caên. Noùi chung laø taø kieán töông öng vôùi boán caên. Nhöng taø kieán ôû ba coõi: ÔÛ coõi Duïc töông öng vôùi ba caên, tröø khoå caên, laïc caên. ÔÛ Sô thieàn, Nhò thieàn, töông öng vôùi hai caên laø hyû caên, xaû caên. ÔÛ ñeä Tam thieàn töông öng vôùi hai caên laø laïc caên, xaû caên. ÔÛ ñeä Töù thieàn vaø ñònh voâ saéc, töông öng vôùi moät caên laø xaû caên. Hoûi: Taø kieán coõi Duïc, taø kieán naøo töông öng vôùi hyû caên? Taø kieán naøo töông öng vôùi öu caên? Ñaùp: Coù ngöôøi baûn taùnh khoâng öa boá thí, khoâng öa cuùng teá. Veà sau neáu hoäi hôïp moät choã vôùi ngoaïi ñaïo taø kieán, roài nghe noùi raèng: Khoâng coù boá thí, khoâng coù cuùng teá, khoâng coù nghieäp baùo thieän aùc. Luùc nghe lôøi noùi aáy, taâm lieàn tin öa, sinh taâm vui möøng: Vieäc ta ñaõ laøm laø kheùo. Taø kieán nhö theá laø töông öng vôùi hyû caên. Laïi coù ngöôøi taùnh öa haønh boá thí, cuùng teá, veà sau neáu hoäi hôïp ôû moät nôi vôùi ngoaïi ñaïo taø kieán, nghe hoï

noùi: Khoâng coù boá thí, cuùng teá, khoâng coù nghieäp baùo thieän aùc. Luùc nghe nhö theá taâm lieàn tin öa sinh taâm lo nghó: Nhöõng gì chuùng ta ñaõ thí cho, ñeàu laø voâ ích! Vì sao? Vì khoâng coù quaû baùo. Taø kieán nhö theá laø töông öng vôùi öu caên. Moân naày laø noùi roäng Öu-ba-ñeà-xaù Tyø-baø-sa. Hoûi: Vì sao goïi laø töông öng? Veà nghóa töông öng, nhö trong Kieàn-ñoä Taïp phaàn nhaân töông öng ñaõ noùi roäng. Ba kieát naày, coù bao nhieâu kieát leä thuoäc coõi Duïc? Bao nhieâu kieát leä thuoäc coõi Saéc? Bao nhieâu kieát leä thuoäc coõi Voâ saéc? Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Ganh tî, keo kieät ôû coõi Duïc, coõi Phaïm theá. Hoûi: Vì sao thuyeát kia noùi nhö theá? Ñaùp: Vì thuyeát kia döïa vaøo kinh Phaät, kinh cuûa Phaät noùi: Phaïm Thieân vöông noùi vôùi caùc Phaïm chuùng: Chuùng ta ñeàu ôû chung taïi ñaây,

khoâng ñeán choã Sa-moân Cuø-ñaøm, nhöng ôû nôi naày töï coù theå daãn ñeán giaø, cheát. Ngöôøi kia noùi raèng: Vua Phaïm vì ganh tî, keo kieät, neân noùi lôøi aáy. Vì ngaên döùt yù cuûa ngöôøi noùi nhö theá, cuõng noùi ganh tî, keo kieät chæ ôû coõi Duïc, neân soaïn luaän naày. Ba kieát, hoaëc leä thuoäc coõi Duïc, hoaëc leä thuoäc coõi Saéc, hoaëc leä thuoäc coõi Voâ saéc. Veà nghóa cuûa moân naày ñaõ noùi roäng nhö trong kinh naày. Hoûi: Vì sao goïi laø leä thuoäc coõi Duïc? Vì sao goïi laø leä thuoäc coõi Saéc, leä thuoäc coõi Voâ saéc? Ñaùp: Vì raøng buoäc nôi phaùp coõi Duïc, neân goïi laø leä thuoäc coõi Duïc. Vì raøng buoäc phaùp coõi Saéc, coõi Voâ saéc, neân goïi laø leä thuoäc coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Nhö buoäc con boø vaøo caây noïc, goïi laø buoäc boø vaøo noïc. Söï leä thuoäc caùc coõi kia cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, vì chaân coõi Duïc bò phaùp coõi Duïc troùi buoäc, neân goïi laø leä thuoäc coõi Duïc. Chaân coõi Saéc, coõi Voâ saéc bò phaùp coõi Saéc, coõi Voâ saéc troùi buoäc, neân goïi laø leä thuoäc coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Chaân goïi laø phieàn naõo, nhö keä noùi: Phaät coù voâ löôïng haïnh. Khoâng chaân, ai daãn ñi? Nhö ngöôøi coù chaân thì ñöôïc ñi khaép nôi töï taïi. Cuõng theá, ngöôøi coù chaân phieàn naõo thì coù theå ñi khaép trong sinh töû ôû caùc ñöôøng, caùc loaïi sinh. Laïi nöõa, phieàn naõo taïo ra töôûng choã truï ôû coõi Duïc: Vì ta coù töôûng neân goïi laø leä thuoäc coõi Duïc. Phieàn naõo coõi Saéc, coõi Voâ saéc, taïo ra töôûng choã ôû nôi coõi Saéc, coõi Voâ saéc: Vì ta coù töôûng, neân goïi laø leä thuoäc coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Choã cö truù laø aùi. Ta coù kieán naày, vì aùi coõi Duïc laøm thaám nhuaàn, neân kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû. Vì aùi coõi Saéc, coõi Voâ saéc laøm thaám nhuaàn neân kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû. Laïi nöõa, vì coù theå sinh ra duïc laïc coõi Duïc, neân goïi laø leä thuoäc coõi Duïc. Vì coù theå sinh ra duïc laïc coõi Saéc, coõi Voâ saéc, neân goïi laø leä thuoäc coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Laïc laø aùi, duïc laø kieán. Laïi nöõa, vì bò phaùp sinh töû coõi Duïc troùi buoäc, neân goïi laø leä thuoäc coõi Duïc. Vì bò phaùp sinh töû coõi Saéc, coõi Voâ saéc troùi buoäc, neân goïi laø leä thuoäc coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Laïi nöõa, vì bò nhieãm oâ do caáu ueá coõi Duïc, bò chaát ñoäc haõm haïi, bò

loãi laàm tai haïi, neân goïi laø leä thuoäc coõi Duïc. Vì bò loãi laàm do tai haïi, bò chaát ñoäc haõm haïi, bò nhieãm oâ do caáu ueá coõi Saéc, coõi Voâ saéc, neân goïi laø leä thuoäc coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Caùc kieát laø coõi Duïc, kieát ñoù ôû coõi Duïc chaêng? coù saùu thöù: 1. Laø coõi (giôùi). 2. Laø cuûa ñöôøng (thuù). 3. Laø cuûa

ngöôøi. 4. Laø cuûa nhaäp. 5. Laø cuûa laäu. 6. Laø cuûa töï thaân. Laø coõi: Nhö trong ñaây noùi caùc kieát laø coõi Duïc, kieát ñoù ôû coõi Duïc chaêng? ÔÛ ñaây noùi phaùp xöù goïi laø laø. Phaùp coõi Duïc goïi laø laø coõi Duïc. Phaùp coõi Saéc, coõi Voâ saéc, goïi laø laø coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Laø ñöôøng (thuù) Nhö noùi: Luùc phaùp thí cuûa phaùp, noùi raèng: Taát caû laø chuùng cuûa naêm ñöôøng (thuù), ñeàu laø khoå sinh töû. Laø cuûa ngöôøi: Nhö Tyø-ni noùi: Laø hai ngöôøi ôû trong taêng soá, trong taêng coù theå ñöôïc. Laø cuûa nhaäp: Nhö kinh Ba-giaø-la-na noùi: Theá naøo laø saéc aám? Laø möôøi saéc nhaäp vaø laø saéc trong phaùp nhaäp. Laø cuûa laäu: Nhö noùi: Theá naøo laø phaùp laäu, phaùp höõu laäu laø cuûa töï thaân. Nhö trong Kieàn-ñoä boán Ñaïi noùi: Theá naøo laø noäi phaùp? Ñaùp: Laø töï thaân. ÔÛ trong saùu laø ñaõ neâu, duøng laø coõi ñeå luaän, khoâng duøng laø khaùc. ÔÛ coù boán thöù: 1. ÔÛ töï theå. 2. ÔÛ ñoà ñöïng. 3. ÔÛ laøm. 4. ÔÛ nôi choán. ÔÛ töï theå: Töï theå, töï töôùng, töï taùnh cuûa taát caû caùc phaùp ñeàu ôû trong töï phaàn. ÔÛ ñoà ñöïng: Nhö quaû ôû trong ñoà ñöïng. Nhö Ñeà-baø-ñaït-ña ôû trong nhaø, nhö ôû ñoà ñöïng, ôû choã ñaõ laøm, ôû nôi choán veà nghóa cuõng gioáng nhö theá. Trong ñaây, duøng caû boán nôi ñeå soaïn luaän, tuøy töôùng maø noùi. Hoûi: Caùc kieát laø coõi Duïc, kieát kia coù ôû coõi Duïc chaêng? Ñaùp: Hoaëc kieát laø coõi Duïc, kieát kia khoâng ôû coõi Duïc, hoaëc kieát ôû coõi Duïc, kieát kia khoâng laø coõi Duïc. Hoaëc kieát laø coõi Duïc, kieát kia cuõng ôû coõi Duïc. Hoaëc kieát khoâng laø coõi Duïc, kieát kia khoâng ôû coõi Duïc. Kieát laø coõi Duïc, kieát kia khoâng ôû coõi Duïc laø sao?

Ñaùp: Vì bò trieàn raøng buoäc. Ma Ba-tuaàn ôû treân coõi trôøi Phaïm, muoán noùi chuyeän vôùi Ñöùc Nhö lai. Hoûi: Ma Ba-tuaàn bò trieàn naøo raøng buoäc, muoán noùi chuyeän vôùi Ñöùc Nhö lai? Ñaùp: Vì bò trieàn phaãn che laáp, muoán noùi chuyeän vôùi Ñöùc Nhö lai. Laïi coù thuyeát noùi: Ma Ba-tuaàn bò trieàn ganh tî che laáp, neân muoán noùi chuyeän vôùi Ñöùc Nhö lai. Laïi coù thuyeát noùi: Vì bò raøng buoäc do trieàn keo kieät, neân Ma Ba- tuaàn muoán noùi chuyeän vôùi Ñöùc Nhö lai. Bình luaän: Neân noùi nhö theá: Vì bò möôøi trieàn che laáp, neân khôûi moãi moät trieàn hieän ôû tröôùc, muoán noùi chuyeän vôùi Ñöùc Nhö lai. Hoûi: Vì sao goïi laø ma? Ñaùp: Vì döùt tueä maïng, neân goïi laø ma. Laïi nöõa, vì thöôøng haønh ñoäng buoâng lung, töï haïi thaân mình, neân goïi laø ma. Hoûi: Vì sao goïi laø Ba-tuaàn? Ñaùp: Vì thöôøng coù yù xaáu aùc, taïo taùc phaùp aùc, gaây taïo tueä aùc, neân goïi laø Ba-tuaàn (Ba-tuaàn, ñôøi Taàn dòch laø aùc). Toân giaû Cuø-sa noùi: Neân noùi Ba-tuaàn Du. Vì sao? Vì töø Ba- tuaàn du sanh trong coõi kia, (Ba-tuaàn ñôøi Taàn dòch laø AÙc Du, laø moät nöôùc noåi tieáng) truï coõi trôøi Phaïm thieân, muoán noùi chuyeän vôùi Ñöùc Nhö lai. Hoûi: Ma vöông ôû treân Phaïm thieân ñeå laøm gì? Ñaùp: Kinh Phaïm thieân Chö Ma laø duyeân goác cuûa luaän naày: Nghe noùi Phaät ngöï taïi tinh xaù Caáp Coâ Ñoäc, trong röøng Kyø-ñaø, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù moät Phaïm thieân, ôû treân trôøi Phaïm, sinh khôûi aùc kieán, noùi leân raèng: Xöù naày laø thöôøng, khoâng döùt, boû haún phaùp vaéng laëng. Laïi khoâng coù thöôøng, chaúng döùt, boû haún phaùp tòch dieät vì vöôït hôn xöù naày. Luùc aáy, Ñöùc Theá toân bieát yù nghó cuûa vò Phaïm thieân kia. Ví nhö vò traùng só trong khoaûng thôøi gian co duoãi caùnh tay, töø röøng Kyø-ñaø, Ñöùc Nhö lai boãng nhieân

bieán maát, hieän ra coõi Phaïm thieân, caùch choã vò Phaïm thieân kia khoâng xa, roài ñöùng caïnh ñoù, Phaïm thieân töø xa thoaùng thaáy Ñöùc Nhö lai, lieàn thænh Phaät raèng: Laønh thay baäc Ñaïi Tieân ñaõ kheùo tôùi ñaây! Xöù naày laø thöôøng, khoâng döùt, boû ngoaøi söï vaéng laëng, khoâng coøn coù thöôøng naøo hôn ôû ñaây oâng haõy xaû boû caùc söï khoå phieàn naõo loaïn ñoäng coõi Duïc ñeå ñeán choán naày. Thaät laø vieäc vui möøng, OÂng haõy yeân vui thöôøng truù ôû ñaây! Luùc aáy, Ñöùc Nhö lai baûo Phaïm thieân: Xöù naày chaúng phaûi thöôøng, maø oâng noùi laø thöôøng. Xöù naày chaúng phaûi choã yeân vui, vaéng laëng xuaát

ly maø oâng noùi laø choã yeân vui, vaéng laëng xuaát ly. OÂng bò voâ minh che laáp, neân noùi nhö theá. OÂng neân nhôù laïi Phaïm chuùng quaù khöù ñaõ rôi vaøo coõi Duïc, nhö hoa quaû ruïng! Phaïm thieân laïi baïch Phaät: Laønh thay baäc Ñaïi Tieân! Choán naày laø thöôøng laïc, noùi roäng nhö treân. Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá. Ñöùc Nhö lai cuõng vôùi laàn thöù hai, thöù ba baûo Phaïm thieân: Choã naày laø voâ thöôøng, cho ñeán noùi roäng. Do bò voâ minh che laáp, oâng neân nhôù laïi caùc Phaïm chuùng trong quaù khöù ñaõ bò rôi vaøo coõi Duïc, nhö hoa quaû ruïng. Phaïm thieân trong taâm nghó raèng: Nay Nhö lai khoù coù theå gaàn, khoù luaän baøn chung. Nhöng phaùp cuûa caùc Phaïm ôû ñòa lìa duïc, yù chí vaéng laëng khoâng theå tranh luaän vôùi Phaät veà vieäc aáy. Laïi nghó: Ma vöông Ba-tuaàn thöôøng choáng ñoái Nhö lai, seõ theå tranh bieän vôùi Phaät qua ngoân luaän. Khi ñoù, Phaïm vöông lieàn cho goïi Ba-tuaàn tôùi coõi Phaïm thieân, hoùa thaønh ñaát coõi Duïc, roài yeân ñònh nôi ñoù. Phaïm vöông laïi baïch Phaät: Ñaïi Tieân phaûi bieát! Choã naày laø thöôøng, cho ñeán khoâng coøn coù nôi naøo vöôït hôn. Nhö lai laïi baûo Phaïm vöông: Choã naày laø voâ thöôøng, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Ba-tuaàn baïch Phaät: Ñaïi Tieân! OÂng ñöøng traùi lôøi Phaïm vöông ñaõ noùi, neân theo choã chæ daãn cuûa oâng ta maø vaâng laøm. Neáu oâng traùi lôøi Phaïm vöông thì cuõng nhö coù ngöôøi, luùc thieân thaàn coâng ñöùc vaøo nhaø, ngöôøi naày ñaõ duøng gaäy xua ñuoåi thieân thaàn, noùi: “Ta chaúng caàn oâng”! Neáu oâng traùi lôøi Phaïm vöông thì cuõng gioáng nhö theá. Cuõng nhö coù ngöôøi töø treân cao rôùt xuoáng, neáu ngöôøi aáy khoâng duøng tay chaân töï cheá ngöï, thì laïi phaûi rôi xuoáng. Nhö ngöôøi töø treân caây rôùt xuoáng ñaát vì khoâng naém chaéc caønh caây, neân phaûi chòu ñau khoå. Neáu baùm chaët caønh caây, thì chaúng bò ñau ñôùn. Cuõng theá, naày Ñaïi Tieân! OÂng chôù traùi yù Phaïm vöông, neân vaâng lôøi vua trôøi ñaõ noùi. Laïi baïch Phaät: Ñaïi Tieân! Hoâm nay khoâng thaáy Phaïm chuùng cuøng chuùng toâi vaây quanh Phaïm vöông, thuaän theo, khoâng traùi lôøi Phaïm vöông chaêng? Baáy giôø, Ñöùc Theá toân nghó raèng nay ma aùc ñaõ ñeán gaây trôû ngaïi cho ta. Ta bieát vieäc naày roài! Lieàn baûo ma: OÂng chaúng phaûi Phaïm vöông, cuõng chaúng phaûi quyeán thuoäc cuûa Phaïm vöông! Noùi ma aùc gaây trôû ngaïi cho ta, chính laø thaân oâng. Khi ñoù, ma Ba- tuaàn nghó raèng: Sa-moân Cuø-ñaøm hoâm nay ñaõ bieát ñöôïc nhöõng gì ta suy nghó, neân taâm lo sôï, sinh yù chaùn lìa, beøn ngoài qua moät beân, cuõng khoâng theå trôû laïi choán cuõ. Phaïm vöông lieàn duøng söùc thaàn tuùc khieán cho ma

Ba-tuaàn trôû laïi cung ñieän cuûa mình. Cho neân, kinh kia töùc laø duyeân goác cuûa luaän naày, cuõng noùi veà trieàn raøng buoäc. ÔÛ coõi Saéc qua ñôøi, sinh trung aám coõi Duïc. Ngöôøi phaøm phu qua ñôøi ôû coõi Saéc, seõ sinh coõi Duïc. Trung aám coõi Duïc ôû trong coõi Saéc hieän ra tröôùc. Vì sao? Vì phaùp neân nhö theá. Choã töû aám dieät, lieàn sinh trung aám, cuõng nhö ôû choã haït gioáng vôõ ra thì seõ naåy maàm. Töû aám, trung aám kia cuõng gioáng nhö theá. Luùc töø töû aám ñeán trung aám, trong ba möôi saùu söû coõi Duïc, neáu moät söû haønh ôû tröôùc, seõ khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Ñoù goïi kieát laø coõi Duïc, kieát kia khoâng ôû coõi Duïc. Trong ñaây: Laø cuûa giôùi, ôû nôi laø töø ôû nôi töï theå, laø ba nôi coøn laïi. Theá naøo laø kieát ôû coõi Duïc, kieát kia khoâng laø coõi Duïc? Vì bò trieàn raøng buoäc, qua ñôøi ôû coõi Duïc sinh trung aám coõi Saéc. Phaøm phu, baäc Thaùnh ôû coõi Duïc qua ñôøi, sinh trong coõi Saéc laø trung aám coõi Saéc ôû trong coõi Duïc. Vì sao? Vì phaùp neân nhö theá. Choã töû aám dieät, lieàn sinh trung aám, gioáng nhö choã haït gioáng vôû ra thì lieàn moïc maàm. Töû aám, trung aám kia cuõng gioáng nhö theá. Ngöôøi phaøm phu, luùc töø töû aám ñeán trung aám, coõi Saéc coù ba möôi moát söû, neáu moät söû hieän ôû tröôùc, seõ khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. baäc Thaùnh luùc töø töû aám ñeán trung aám, ba söû, do tu ñaïo coõi Saéc döùt töø, neáu moät söû hieän ôû tröôùc, seõ khieán cho söï sinh noái tieáp nhau, cuõng kieát laø coõi Saéc, coõi Voâ saéc, ôû laïi coõi Duïc, bieåu hieän ôû tröôùc. ÔÛ laïi coõi Duïc, khoâng cheát, khoâng qua ñôøi. Kieát coõi Saéc, coõi Voâ saéc hieän ôû tröôùc. Ba möôi moát söû cuûa phaøm phu, neáu moät söû hieän ôû tröôùc, ba söû, maø Tu ñaïo cuûa baäc Thaùnh döùt töø, neáu moät hieän ôû tröôùc. Caùc thuyeát nhö theá, ñeàu noùi do aùi haønh thieàn, do maïn haønh thieàn, do kieán haønh thieàn, do nghi haønh thieàn. Ñoù goïi laø kieát ôû coõi Duïc, kieát kia khoâng laø coõi Duïc. ÔÛ nôi laø ba ôû nôi. Laø: Laø coõi. Theá naøo laø kieát laø coõi Duïc, cuõng ôû coõi Duïc: Bò trieàn raøng buoäc, phaøm phu, baäc Thaùnh qua ñôøi ôû coõi Duïc, laïi sinh trung aám coõi Duïc. Ngöôøi phaøm phu sinh trong naêm ñöôøng khoâng nghi, baäc Thaùnh sinh hai ñöôøng voâ ngaïi, neáu sinh leân coõi trôøi, hoaëc sinh trong coõi ngöôøi, thì ngöôøi phaøm phu luùc töø töû aám ñeán trung aám, coù ba möôi saùu söû, neáu moät söû hieän ôû tröôùc, seõ khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Baäc Thaùnh töø luùc töû aám ñeán trung aám, boán söû ñaõ ñöôïc tu ñaïo coõi Duïc döùt töø, neáu moät söû hieän ôû tröôùc, seõ khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Nhö töø töû aám ñeán trung aám, töø trung aám ñeán sinh aám, noùi cuõng gioáng nhö theá. Cuõng kieát laø coõi Duïc, truï trong coõi Duïc hieän ôû tröôùc, ôû coõi Duïc khoâng cheát, khoâng qua ñôøi, khôûi

kieát coõi Duïc hieän ôû tröôùc. Ba möôi saùu söû cuûa ngöôøi phaøm phu, neáu moät söû hieän ôû tröôùc, baäc Thaùnh coù boán söû, do tu ñaïo coõi Duïc döùt töø, neáu moät söû hieän ôû tröôùc, goïi laø kieát laø coõi Duïc, cuõng ôû coõi Duïc. Trong ñaây laø coõi. ÔÛ nôi laø ôû boán nôi. Hoûi: Kieát khoâng laø coõi Duïc, cuõng khoâng ôû coõi Duïc laø theá naøo? Ñaùp: Vì bò trieàn raøng buoäc, qua ñôøi ôû coõi Saéc, sinh trong sinh aám, trung aám coõi Saéc. Ngöôøi qua ñôøi ôû coõi Saéc, sinh trong coõi Saéc laø baäc Thaùnh phaøm phu. Ngöôøi phaøm phu cuõng sinh leân treân, cuõng

sinh xuoáng döôùi. Moãi choán ñeàu coù nhieàu phaàn sinh. Baäc Thaùnh sinh leân treân, khoâng sinh xuoáng döôùi, moãi choán ñeàu coù moät phaàn sinh. Ngöôøi phaøm phu luùc töø töû aám ñeán trung aám coù ba möôi moát söû, neáu moät söû hieän ôû tröôùc, seõ khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Ba söû do tu ñaïo cuûa baäc Thaùnh döùt töø, neáu moät hieän ôû tröôùc seõ khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Töø trung aám ñeán sinh aám, noùi cuõng gioáng nhö theá. Maïng chung ôû coõi Saéc, sinh trong coõi Voâ saéc, cuõng laø baäc Thaùnh, phaøm phu. Ngöôøi phaøm phu nôi moãi choã coù nhieàu phaàn sinh. Baäc Thaùnh ôû moãi choã coù moät phaàn sinh. Ngöôøi phaøm phu luùc töø töû aám ñeán sinh aám, coõi Voâ saéc coù ba möôi moát söû, neáu moät hieän ôû tröôùc, seõ khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Ba söû cuûa baäc Thaùnh, qua ñôøi ôû coõi Voâ saéc, sinh trôû laïi coõi Voâ saéc, cuõng laø baäc Thaùnh, phaøm phu. Ngöôøi phaøm phu cuõng sinh leân treân, cuõng sinh xuoáng döôùi, moãi choã ñeàu coù nhieàu phaàn sinh. Baäc Thaùnh sinh leân coõi treân, khoâng sinh xuoáng coõi döôùi, moãi choã coù moät phaàn sinh. Ngöôøi phaøm phu, thôøi gian töø töû aám ñeán sinh aám coù ba möôi moát söû, neáu moät söû hieän ôû tröôùc seõ khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Ba söû cuûa baäc Thaùnh, ngöôøi phaøm phu qua ñôøi ôû coõi Voâ saéc, sinh trong coõi Saéc. Thôøi gian töø töû aám ñeán trung aám, coõi Saéc coù ba möôi moát söû, neáu moät hieän ôû tröôùc, seõ khieán cho söï sinh noái tieáp nhau. Cuõng kieát laø coõi Saéc, coõi Voâ saéc, truï coõi Saéc hieän ôû tröôùc, truï ôû coõi Saéc khoâng cheát, khoâng qua ñôøi, cuõng laø baäc Thaùnh, phaøm phu. Ngöôøi phaøm phu coù ba möôi moát söû hieän ôû tröôùc, baäc Thaùnh coù ba söû hieän ôû tröôùc. Cuõng theá, ñeàu noùi laø ngöôøi do aùi haønh thieàn, ngöôøi do maïn haønh thieàn, ngöôøi do kieán haønh thieàn, ngöôøi do nghi haønh thieàn. ÔÛ coõi Voâ saéc, khoâng cheát, khoâng qua ñôøi, khôûi ba möôi moát söû coõi Voâ saéc hieän ôû tröôùc, cuõng laø baäc Thaùnh, phaøm phu. Ngöôøi phaøm phu khôûi ba möôi moát

söï hieän ôû tröôùc, ba söû cuûa baäc Thaùnh khôûi. Ñoù goïi laø kieát khoâng laø coõi Duïc, cuõng khoâng ôû coõi Duïc. Vì sao? Vì ôû coõi Saéc, coõi Voâ saéc: Laø coõi. ÔÛ nôi laø boán ôû nôi. Caùc kieát laø coõi Saéc, cuõng ôû coõi Saéc chaêng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp. Tröôøng hôïp ñaàu cuûa boán tröôøng hôïp tröôùc taïo ra tröôøng hôïp thöù hai ôû ñaây. Tröôøng hôïp thöù hai tröôùc, taïo ra tröôøng hôïp ñaàu ôû ñaây. Tröôøng hôïp thöù ba tröôùc taïo ra tröôøng hôïp thöù tö ôû ñaây. Tröôøng hôïp thöù tö tröôùc taïo ra tröôøng hôïp thöù ba ôû ñaây. Caùc kieát laø coõi Voâ saéc, cuõng ôû coõi Voâ saéc chaêng? Ñaùp: Caùc kieát ôû coõi Voâ saéc, kieát kia cuõng laø coõi Voâ saéc. Vì sao? Vì coõi Voâ saéc chæ coù kieát leä thuoäc coõi Voâ saéc. Coù khi naøo kieát laø coõi Voâ saéc, khoâng ôû coõi Voâ saéc chaêng? Ñaùp: Coù, laø kieát coõi Voâ saéc, ôû coõi Duïc, coõi Saéc, hieän ôû tröôùc, khoâng cheát, khoâng qua ñôøi. Kieát coõi Voâ saéc hieän ôû tröôùc, cuõng laø baäc Thaùnh, phaøm phu. Ngöôøi phaøm phu khôûi ba möôi moát söû coõi Voâ saéc hieän ôû tröôùc. Ba söû cuûa baäc Thaùnh nhö theá ñeàu laø ngöôøi do aùi, do maïn, do kieán, do nghi maø haønh thieàn. Ñoù goïi kieát laø coõi Voâ saéc. Laø laø laø coõi khoâng ôû coõi Voâ saéc. Vì sao? Vì ôû coõi Duïc, coõi Saéc. ÔÛ nôi: Töø ôû nôi töï theå, laø ba ôû nôi coøn

laïi. Caùc kieát chaúng phaûi coõi Duïc, cuõng chaúng phaûi ôû coõi Duïc? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp. Tröôøng hôïp ñaàu cuûa boán tröôøng hôïp tröôùc, taïo ra tröôøng hôïp thöù hai naày. Tröôøng hôïp thöù hai ôû tröôùc, taïo ra tröôøng hôïp ñaàu naày. Tröôøng hôïp thöù ba tröôùc, taïo ra tröôøng hôïp thöù tö naày. Tröôøng hôïp thöù tö tröôùc, taïo ra tröôøng hôïp thöù ba naày. Caùc kieát chaúng phaûi coõi Saéc, kieát kia cuõng chaúng phaûi ôû coõi Saéc? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp Nhö noùi veà coõi Duïc, caùc kieát chaúng phaûi coõi Voâ saéc, kieát kia cuõng chaúng phaûi ôû coõi Voâ saéc chaêng? Ñaùp: Caùc kieát chaúng phaûi coõi Voâ saéc, kieát kia cuõng chaúng phaûi ôû coõi Voâ saéc. Coù khi naøo kieát chaúng phaûi ôû coõi Voâ saéc, kieát kia chaúng phaûi khoâng laø coõi Voâ saéc chaêng? Ñaùp: Coù. Caùc kieát chaúng phaûi khoâng laø coõi Voâ saéc, ôû coõi Duïc, coõi Saéc, hieän ôû tröôùc, truï ôû coõi Duïc, coõi Saéc, khoâng cheát, khoâng qua ñôøi, khôûi kieát coõi Voâ saéc hieän ôû tröôùc, vöøa laø phaøm phu, vöøa laø baäc Thaùnh.

Ngöôøi phaøm phu khôûi ba möôi moát söû hieän ôû tröôùc, ba söû cuûa baäc Thaùnh. Kieát naày chaúng phaûi ôû trong coõi Voâ saéc. Vì sao? Vì ôû coõi Duïc, coõi Saéc. ÔÛ nôi laø ba ôû nôi, tröø ôû nôi töï theå. Chaúng phaûi khoâng laø coõi Voâ saéc. Vì sao? Vì laø kieát coõi Voâ saéc. Laø laø laø coõi. Hoûi: Vì sao Toân giaû kia laäp chaúng phaûi luaän cöù maø soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán theá, cho ñeán noùi roäng. Laïi nöõa, vì muoán bieåu hieän ngoân ngöõ töï taïi, neân neáu ngöôøi töï taïi ñoái vôùi ngoân luaän, thì coù theå duøng phi luaän cöù maø soaïn luaän. Ngöôøi khoâng töï taïi ñoái vôùi ngoân luaän, ñoái vôùi luaän cöù chaùnh cuõng khoâng theå laøm, huoáng chi laø chaúng phaûi luaän cöù! Laïi nöõa, vì muoán sinh yù giaùc nôi ñeä töû, neân neáu duøng phi luaän cöù ñeå soaïn luaän, thì seõ sinh yù giaùc cuûa ñeä töû noùi phaùp töôùng. Luaän naày cuõng coù theå nhö theá. Ñeä töû kia cuõng coù theå nhö theá. Laïi nöõa, hoaëc coù ngöôøi taïo ra phi luaän cöù maø ñöôïc nuoâi lôùn: Nhö trong phaåm Ngöôøi ñaõ soaïn luaän cöù chaùnh. Ngöôøi kia coù boán, ngöôøi kia coù ba, ngöôøi kia coù hai, taïo ra phi luaän cöù. Ngöôøi kia coù naêm, ngöôøi kia coù saùu, ngöôøi kia coù boán. Do vieäc naày, neân Toân giaû kia ñaõ duøng phi luaän cöù ñeå soaïn luaän. Ñeä töû Ñöùc Theá toân kieán ñeá ñaày ñuû, neáu saéc khoâng döùt thì seõ bò saéc raøng buoäc chaêng? Neáu bò saéc raøng buoäc laø do saéc khoâng döùt döùt, cho ñeán thöùc cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Döùt tröø saéc, coù döùt tröø theo thöù lôùp, döùt tröø theo giôùi haïn, döùt tröø töøng ñoaïn. Nhö phaùp sö nöôùc ngoaøi noùi lôøi naày: Nhö taâm phaùp taâm sôû nhieãm oâ, chín thöù döùt tröø saéc cuõng gioáng nhö theá. Vì nhaèm döùt boû yù cuûa thuyeát nhö theá, ñoàng thôøi cuõng noùi phaùp taâm, taâm sôû nhieãm oâ, chín thöù döùt tröø saéc, phaùp taâm sôû höõu laäu thieän, voâ kyù khoâng aån moät ñoái vôùi ñaïo voâ ngaïi sau cuøng, vì döùt tröø trong moät luùc, neân soaïn luaän naày. Hoûi: Vì sao phaùp taâm, taâm sôû nhieãm oâ, chín thöù döùt saéc, phaùp taâm, taâm sôû höõu laäu thieän voâ kyù khoâng aån moät, ñeán ñaïo voâ ngaïi sau cuøng, döùt tröø trong cuøng luùc? Ñaùp: Vì minh, voâ minh thöôøng trôû ngaïi nhau: Minh phaåm haï haï döùt tröø voâ minh

phaåm thöôïng thöôïng. Phaåm trung haï döùt tröø phaåm thöôïng trung, phaåm haï thöôïng döùt tröø phaåm thöôïng haï, phaåm haï trung döùt tröø phaåm trung thöôïng, phaåm trung trung döùt tröø phaåm trung trung, phaåm

trung thöôïng döùt tröø phaåm trung haï, phaåm thöôïng haï döùt tröø phaåm haï thöôïng, phaåm thöôïng trung döùt tröø phaåm haï trung, phaåm thöôïng thöôïng döùt tröø phaåm haï haï. Saéc, höõu laäu thieän, phaùp voâ kyù khoâng aån moät, khoâng trôû ngaïi mình vaø voâ minh, chæ vì minh, voâ minh ñeàu taïo ra choã döïa, choã ñaët chaân. Nhö söï saùng suoát cuûa ngoïn ñeøn khoâng trôû ngaïi vôùi tim, daàu, bình ñeøn, chæ trôû ngaïi boùng toái, vì tim ñeøn, bình ñöïng daàu ñoái vôùi söï saùng suoát cuûa ñeøn taïo ra choã nöông döïa, choã ñaët chaân. Cuõng theá, saéc höõu laäu thieän phaùp voâ kyù khoâng aån moät, khoâng trôû ngaïi vôùi minh, voâ minh, maø coøn taïo ra choã nöông döïa, choã ñaët chaân. Laïi nöõa, phaùp taâm, taâm sôû nhieãm oâ, tuøy bao nhieâu thöù döùt, khoâng thaønh töïu thöù kia. Saéc laø nhieãm oâ: Luùc truï ôû ñaïo phöông tieän töùc khoâng thaønh töïu, ñaïo voâ ngaïi sau cuøng döùt tröø. Saéc laø thieän, voâ kyù khoâng aån moät (voâ kyù voâ phuù) vaø phaùp höõu vi, voâ kyù khoâng aån moät, höõu laäu thieän khaùc ñeàu ñöôïc döùt tröø cuøng luùc ôû ñaïo voâ ngaïi sau cuøng. Caùc phaùp naày maëc duø ñaõ bieát, ñaõ döùt tröø, lìa duïc cuûa ba coõi, cuõng vaãn thaønh töïu. Cho neân, vì ngaên nghóa cuûa ngöôøi khaùc, muoán laøm saùng toû nghóa cuûa mình, cho ñeán noùi roäng, neân soaïn luaän naày. Ñeä töû Ñöùc Theá toân kieán ñeá ñaày ñuû, saéc aùi chöa döùt tröø, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì traùnh vieäc gì, neân noùi kieán ñeá ñaày ñuû? Vì cheá ngöï vieäc gì maø noùi laø ñeä töû Ñöùc Theá toân? Ñaùp: Kieán ñeá ñaày ñuû, vì traùnh ngöôøi Kieân tín, Kieân phaùp. Ñeä töû Ñöùc Theá toân vì cheá ngöï keû phaøm phu ngu tieåu. Hoûi: Vì sao ngöôøi Kieân tín, Kieân phaùp khoâng goïi laø kieán ñeá ñaày ñuû? Ñaùp: Neáu kieán ñaày ñuû boán chaân ñeá, thì döùt haún taø kieán, ñoù goïi laø kieán ñeá ñaày ñuû. Ngöôøi Kieân tín, Kieân phaùp kieán ñeá chöa ñaày ñuû, nhöng seõ ñaày ñuû, chöa döùt tröø haún taø kieán, nhöng seõ döùt tröø haún. Laïi nöõa, neáu trong thaân khoâng coù boán thöù voâ minh ngu toái, coù boán thöù trí, thì goïi laø kieán ñeá ñaày ñuû. Ngöôøi Kieân tín, Kieân phaùp chöa tröø boû boán thöù voâ minh ngu toái, chöa ñuû boán thöù trí. Laïi nöõa, neáu phaù tröø boán thöù löôùi nghi do döï, sinh boán thöù quyeát ñònh, laø ñaõ kieán ñeá ñaày ñuû. Ngöôøi Kieân tín, Kieân phaùp chöa döùt tröø boán thöù löôùi nghi do döï, cuõng chöa coù ñuû boán thöù quyeát ñònh.

Laïi nöõa, neáu trong thaân khoâng coù taø kieán ñieân ñaûo, phieàn naõo daøy ñaëc nhö söông muø vaø caùc haønh vi aùc, thì ñöôïc goïi laø kieán ñeá ñaày ñuû. Ngöôøi Kieân tín, Kieân phaùp khoâng coù vieäc naày, neân khoâng goïi laø kieán ñeá ñaày ñuû. Cuõng nhö luùa maï khoâng coù caùc söông muø, möa ñaù laøm hö hoaïi goïi laø ñaày ñuû. Phaùp kia cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, neáu haøng ñöôïc phuïc phöông, choán cuûa boán ñeá, neân goïi laø kieán ñeá ñaày ñuû. Ngöôøi Kieân tín, Kieân phaùp vì chöa theå haøng phuïc ñöôïc phöông choán cuûa boán ñeá, neân goïi laø khoâng ñaày ñuû. Hoûi: Vì sao ngöôøi phaøm phu khoâng ñöôïc goïi laø ñeä töû Ñöùc Theá toân? Ñaùp: Neáu nghe lôøi Phaät giaûng noùi, ñoái vôùi Tam baûo, boán

ñeá, taâm khoâng coù khaùc. Phaøm phu thì khoâng nhö vaäy: Hoaëc tin lôøi Phaät noùi, hoaëc tin lôøi cuûa ngoaïi ñaïo. Laïi nöõa, neáu khoâng thôø vò trôøi khaùc, chæ thôø Phaät, thì ñoù goïi laø ñeä töû Ñöùc Theá toân. Ngöôøi phaøm phu hoaëc thôø Phaät, hoaëc thôø trôøi Töï Taïi v.v... Laïi nöõa, neáu coù nieàm tin baát hoaïi ñoái vôùi Phaät, thì goïi laø ñeä töû Ñöùc Theá toân. Ngöôøi phaøm phu vì khoâng coù nieàm tin baát hoaïi ñoái vôùi Phaät, neân khoâng ñöôïc goïi laø ñeä töû Ñöùc Theá toân. Laïi nöõa, neáu ñoái vôùi phaùp Phaät, taâm khoâng dôøi ñoåi, lay ñoäng, gioáng nhö coång thaønh thì goïi laø ñeä töû Ñöùc Theá toân. Phaøm phu khinh xuaát, xao ñoäng cuõng nhö hoa cuûa caây. Laïi nöõa, neáu ñaõ ñöôïc nghe, khoâng bò huûy hoaïi do nghe ñieàu taø, thì goïi laø ñeä töû Ñöùc Theá toân. Phaøm phu neáu ñaõ ñöôïc nghe, thöôøng bò nghe phaùp baát chaùnh laøm hö hoaïi. Hoûi: Trong ñaây, ai laø ñeä töû Ñöùc Theá toân kieán ñeá ñaày ñuû? Ñaùp: Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn ñaõ kieán ñeá ñaày ñuû, laø nhöõng vò ñeä töû Ñöùc Theá toân. Neáu saéc khoâng döùt tröø, bò saéc troùi buoäc. Neáu saéc ñaõ döùt tröø, thì lieàn ñöôïc giaûi thoaùt. Neáu ñaõ giaûi thoaùt, thì döùt tröø. Neáu tröôùc döùt tröø saéc, sau ñöôïc giaûi thoaùt thì khoâng coù vieäc naày. Taâm phaùp taâm sôû nhieãm oâ, hoaëc coù tröôøng hôïp tröôùc döùt tröø, sau ñöôïc giaûi thoaùt, hoaëc coù tröôøng hôïp ñeàu cuøng döùt tröø vaø ñöôïc giaûi thoaùt. Taâm nhieãm oâ coù chín thöù: Töø phaåm haï haï cho ñeán phaåm thöôïng thöôïng. Taùm thöù tröôùc, thì tröôùc döùt tröø, sau ñöôïc giaûi thoaùt. Moät thöù sau vöøa döùt, vöøa ñöôïc giaûi thoaùt. Neáu döùt tröø taùm thöù coøn laïi cuûa phaåm

thöôïng thöôïng coù duyeân raøng buoäc, cho ñeán loaïi thöù taùm, döùt tröø loaïi cuûa phaåm haï haï, duyeân vôùi taùm thöù raøng buoäc. Vì sao? Vì ñeàu laø moät söû xoay vaàn sai khieán nhau. Caùc thuyeát v.v... nhö theá laø löôïc noùi veà Tyø-baø-sa. Ngöôøi kieán ñeá ñaày ñuû laø ñeä töû Ñöùc Theá toân. Hoûi: Neáu saéc chöa döùt tröø thì bò saéc troùi buoäc phaûi chaêng? Ñaùp: Ñuùng vaäy. Neáu bò saéc troùi buoäc laø do saéc chöa döùt tröø phaûi chaêng? Ñaùp: Ñuùng theá. Vì sao? Vì tröôùc ñaõ noùi raèng: Neáu saéc ñaõ döùt tröø, seõ giaûi thoaùt töùc thì. Neáu ñaõ giaûi thoaùt thì seõ döùt tröø töùc thì. Neáu tröôùc döùt, sau giaûi thoaùt thì khoâng coù vieäc naày. Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, saéc cuûa naêm ñòa khoâng döùt, bò saéc troùi buoäc, chöa lìa duïc cuûa Sô thieàn. Saéc nôi boán ñòa cuûa A-na-haøm khoâng döùt, bò saéc troùi buoäc, cho ñeán lìa duïc cuûa ñeä Tam thieàn. A-na-haøm chöa lìa duïc cuûa ñeä Töù thieàn, saéc cuûa moät ñòa khoâng döùt tröø, bò saéc troùi buoäc. Ñeä töû Ñöùc Theá toân kieán ñeá ñaày ñuû, neáu thoï khoâng döùt tröø thì seõ bò thoï troùi buoäc? Ñaùp: Neáu bò thoï troùi buoäc, thoï ñoù khoâng döùt tröø. Tu-ñaø-hoaøn, Tö- ñaø-haøm, do tu ñaïo cuûa ba coõi döùt tröø. Thoï khoâng döùt tröø seõ bò thoï troùi buoäc, chöa lìa duïc coõi Sô thieàn. Taùm ñòa A-na-haøm, thoï khoâng döùt tröø, seõ bò thoï raøng buoäc, cho ñeán lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù. Moät ñòa A- na- haøm, thoï khoâng döùt, seõ bò thoï troùi buoäc. Hoûi: Coù khi naøo bò thoï troùi buoäc, thoï kia chaúng phaûi khoâng döùt chaêng? Ñaùp: Coù. Moät chuûng töû cuûa Gia gia Tö-ñaø-haøm. Kieát thöôïng trung, choã döùt cuûa tu ñaïo coõi Duïc, thoï töông öng vôùi kieát kia, bò troùi buoäc do kieát phaåm haï haï. Neáu Gia gia döùt tröø

ba thöù, hoaëc döùt boán thöù, nhö kieát kia döùt, thì kieát töông öng vôùi thoï cuõng döùt. Thoï töông öng kia bò hoaëc naêm hoaëc saùu thöù kieát troùi buoäc. Tö-ñaø-haøm ñaõ döùt saùu thöù kieát. Tö-ñaø- haøm ñaõ döùt saùu thöù kieát, neáu kieát kia döùt thì thoï töông öng cuõng döùt. Thoï töông öng kia bò ba thöù kieát troùi buoäc. Moät chuûng töû neáu döùt baûy thöù taùm thöù kieát, nhö kieát kia döùt thì thoï töông öng kia cuõng döùt. Thoï töông öng kia bò moät thöù, hai thöù kieát troùi buoäc. Nhö thoï, töôûng, haønh thöùc, noùi cuõng gioáng nhö theá. Ñeä töû Ñöùc Theá toân kieán ñeá ñaày ñuû, neáu saéc ñaõ döùt tröø, thì saéc kia khoâng troùi buoäc? Ñaùp: Ñuùng vaäy! Neáu saéc khoâng raøng buoäc thì saéc aáy coù döùt tröø chaêng? Ñaùp: Döùt tröø. Vì sao? Vì tröôùc ñaõ noùi raèng: Neáu saéc ñaõ döùt, thì

seõ giaûi thoaùt töùc thì. Neáu saéc ñaõ ñöôïc giaûi thoaùt, thì seõ döùt töùc thì. Neáu tröôùc döùt, sau giaûi thoaùt, thì khoâng coù vieäc naày. baäc Thaùnh lìa saéc aùi, döùt tröø saéc cuûa naêm ñòa, saéc kia khoâng troùi buoäc, lìa duïc cuûa ba thieàn, chöa lìa duïc cuûa ñeä Töù thieàn. Saéc cuûa boán ñòa A-na-haøm ñaõ döùt, saéc ñoù khoâng troùi buoäc, cho ñeán chöa lìa duïc cuûa Sô thieàn. Saéc moät ñòa cuûa A-na-haøm ñaõ döùt, saéc kia khoâng troùi buoäc. Ñeä töû Ñöùc Theá toân kieán ñeá ñaày ñuû, neáu thoï ñaõ döùt, thì thoï ñoù khoâng troùi buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu thoï khoâng troùi buoäc, thì thoï kia ñaõ döùt. Thoï, laø choã döùt tröø cuûa kieán ñaïo, tu ñaïo trong ba coõi cuûa A-la-haùn, ñaõ döùt, khoâng troùi buoäc, lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù. Kieán ñaïo cuûa ba coõi nôi A-na-haøm ñaõ döùt thoï, choã döùt cuûa tu ñaïo nôi taùm ñòa döùt cuõng khoâng troùi buoäc, cho ñeán chöa lìa duïc cuûa Sô thieàn. Thoï, choã döùt cuûa tu ñaïo moät ñòa, do kieán ñaïo döùt cuûa ba coõi nôi A-na-haøm, döùt cuõng khoâng troùi buoäc. Thoï choã döùt cuûa kieán ñaïo ba coõi cuûa Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, döùt cuõng khoâng troùi buoäc. Coù khi naøo döùt chaúng phaûi khoâng troùi buoäc chaêng? Ñaùp: Coù. Moät chuûng töû cuûa Tö-ñaø-haøm Gia gia leä thuoäc coõi Duïc, kieát phaåm thöôïng trung, choã döùt cuûa tu ñaïo, döùt tröø kieát, choã döùt cuûa tu ñaïo kia töông öng vôùi thoï, bò troùi buoäc do kieát phaåm haï. Neáu Gia gia döùt tröø ba thöù, hoaëc döùt tröø boán thöù kieát, nhö kieát kia ñaõ döùt, thì thoï cuõng döùt, vì thoï töông öng vôùi kieát kia. Neáu bò naêm thöù, hoaëc saùu thöù kieát troùi buoäc, Tö-ñaø-haøm döùt saùu thöù kieát, nhö kieát kia döùt, thoï cuõng döùt. Thoï töông öng vôùi kieát kia, bò ba thöù kieát troùi buoäc, moät chuûng töû, neáu döùt baûy thöù hoaëc taùm thöù kieát. Nhö kieát kia döùt, thì thoï cuõng döùt. Vì thoï töông öng vôùi kieát ñoù, hoaëc bò moät thöù hoaëc hai thöù kieát troùi buoäc. Nhö thoï, töôûng, haønh, thöùc noùi cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Tu-ñaø-hoaøn, Gia gia, khoâng goàm nhieáp Tu-ñaø-hoaøn, döùt tröø kieát phaåm thöôïng thöôïng, thöôïng trung, bò baûy hoaëc taùm thöù kieát phaåm haï troùi buoäc, trong ñaây, vì sao khoâng noùi? Ñaùp: Neân noùi maø khoâng noùi, phaûi bieát thuyeát naày chöa roát raùo. Laïi nöõa, ñaây laø töôùng hö hoaïi, baát ñònh neân khoâng noùi. Neáu töôùng khoâng hö hoaïi, laø töôùng quyeát ñònh thì trong ñaây ñaõ noùi. Hoûi: Nhö kieát coõi Saéc, coõi Voâ saéc cuõng nhö theá. Nhö lìa kieát thöôïng thöôïng cuûa Sô thieàn, laø thuoäc veà taùm thöù kieát, cho ñeán taùm thöù kieát ñaõ döùt, laø leä thuoäc moät thöù kieát, cho ñeán döùt kieát cuûa Phi töôûng Phi phi

töôûng xöù cuõng gioáng nhö theá. Vì sao chæ noùi kieát coõi Duïc maø khoâng noùi

kieát coõi Saéc, coõi Voâ saéc? Ñaùp: Leõ ra phaûi noùi nhöng khoâng noùi, neân bieát thuyeát naày neâu baøy chöa roát raùo. Laïi nöõa, ñaây laø noùi leân nghóa ban ñaàu. Neáu noùi coõi Duïc, neân bieát laø noùi coõi Saéc, coõi Voâ saéc cuõng theá. Laïi nöõa, vì khi kieát coõi Duïc ñaõ döùt, seõ sinh caùc thöù teân ngöôøi. Neáu döùt tröø ba thöù, boán thöù, goïi laø Gia gia. Neáu döùt tröø saùu thöù goïi laø Tö-ñaø- haøm. Neáu döùt tröø baûy, taùm thöù goïi laø moät chuûng töû. Neáu lìa kieát coõi Saéc, coõi Voâ saéc, laïi khoâng coù teân ngöôøi khaùc nhö theá, do ñoù neân khoâng noùi. Hoûi: Kieát phaåm haï ñaõ döùt cuõng coù theå nhö vaäy. Nhö phieàn naõo cuûa phaåm haï thöôïng ñaõ döùt, vì bò kieát haï trung, haï haï troùi buoäc. Neáu kieát haï thöôïng, haï trung ñaõ döùt, bò kieát haï haï troùi buoäc, vì sao chæ noùi thöôïng trung, khoâng noùi haï? Ñaùp: Neân noùi maø khoâng noùi, phaûi bieát laø thuyeát naày chöa roát raùo. Nhö kieát thöôïng thöôïng döùt, vì bò troùi buoäc do taùm thöù kieát phaåm haï. Neáu döùt hai thöù, thì bò baûy thöù troùi buoäc. Cuõng theá, moãi thöù ñöôïc döùt, ñeàu bò phaåm haï troùi buoäc, chæ khoâng theå moãi moãi tröôøng hôïp ñeàu taïo vaên, cho neân noùi löôïc. Gia gia laø söï sai khaùc cuûa Tu-ñaø-hoaøn. Moät chuûng töû laø söï sai khaùc cuûa Tö-ñaø-haøm. Gia gia: Neáu ôû hai nhaø, hoaëc ôû ba nhaø. Hai nhaø nghóa laø döùt tröø boán thöù kieát, kieát coøn laïi coù hai, coù chuûng töû. Ba nhaø, nghóa laø döùt tröø ba thöù kieát, soá coøn laïi coù ba, coù chuûng töû. Gia gia khoâng coù döùt tröø naêm thöù kieát. Vì sao? Vì neáu coù theå döùt tröø naêm thöù, thì seõ döùt kieát thöù saùu, ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm. Vì sao? Vì loaïi kieát thöù saùu, taùnh yeáu keùm, khoâng theå gaây chöôùng ngaïi khoù khaên cho quaû Tö-ñaø-haøm. Cuõng nhö moät sôïi chæ khaâu khoâng theå cheá ngöï ñöôïc voi. Söï döùt tröø kieát kia cuõng gioáng nhö theá. Moät chuûng töû döùt, hoaëc baûy, hoaëc taùm thöù kieát, kieát coøn laïi coù moät chuûng töû. Hoûi: Soá coøn laïi coù hai thöù kieát toàn taïi, vì sao laïi noùi moät kieát coù chuûng töû? Ñaùp: Khoâng do moät thöù kieát goïi laø moät chuûng töû, vì coù moät kieát coù chuûng töû, neân goïi laø moät chuûng töû. Laïi coù thuyeát noùi: Khoâng coù heát thaûy taùm thöù kieát ñeàu coù moät chuûng töû. Vì sao? Vì neáu döùt taùm thöù kieát, thì seõ ñöôïc lìa chín thöù kieát coõi Duïc, khoâng theå gaây chöôùng ngaïi, khoù khaên cho phaùp lìa duïc. Laïi coù thuyeát noùi: Coù ngöôøi döùt taùm thöù kieát moät chuûng töû, khoâng coù thuyeát naøo noùi döùt naêm thöù Gia gia - Tu-ñaø-hoaøn. Vì sao? Vì neáu döùt

tröø naêm thöù, thì seõ döùt tröø saùu thöù, ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm. Loaïi kieát thöù saùu, taùnh yeáu keùm, neân khoâng theå gaây chöôùng ngaïi, khoù khaên cho quaû Tö-ñaø-haøm. Hoûi: Loaïi kieát thöù chín, cuõng laø taùnh yeáu keùm, neân khoâng theå gaây chöôùng ngaïi, khoù khaên. Neáu moät chuûng töû coù theå döùt tröø loaïi thöù taùm, thì cuõng coù theå döùt tröø loaïi thöù chín maø ñöôïc lìa duïc? Ñaùp: Gia gia, Tu-ñaø-hoaøn, neáu döùt tröø saùu thöù kieát, cuõng sinh trong coõi Duïc, quyeát ñònh nghieäp hieän coù ñaõ thaønh thuïc, öùng hôïp vôùi coõi Duïc maø thoï baùo, khoâng theå gaây chöôùng ngaïi, khoù khaên cho quaû Tö- ñaø-haøm. Moät chuûng töû döùt chín thöù kieát, laïi khoâng coù phaàn sinh coõi Duïc, taát caû nghieäp quyeát ñònh ñaõ thaønh thuïc, neân ôû coõi Duïc thoï baùo, coù theå gaây chöôùng ngaïi khoù

khaên khoâng ñöôïc lìa duïc. Coù ngöôøi noùi raèng: Chuùng sinh coù ba thôøi gian maø nghieäp phieàn naõo coù theå gaây ra chöôùng ngaïi, heát söùc khoù khaên: 1. Thôøi gian Ñaûnh höôùng veà Nhaãn. 2. Thôøi gian baäc Thaùnh lìa duïc coõi Duïc. 3. Thôøi gian ñöôïc quaû A-la-haùn. Thôøi gian Ñaûnh höôùng ñeán Nhaãn: Nghóa laø nghieäp quyeát ñònh cuûa caùc ñöôøng aùc laø raát chöôùng ngaïi, khoù khaên. Neáu ngöôøi khôûi nhaãn: Chuùng ta ôû trong thaân ai maø thoï baùo? Thôøi gian baäc Thaùnh lìa duïc coõi Duïc: Nghóa laø caùc nghieäp quyeát ñònh coõi Duïc phaûi chòu baùo, gaây ra nhieàu chöôùng ngaïi, khoù khaên. Neáu laø ngöôøi lìa duïc seõ noùi: Chuùng ta ôû trong thaân ai ñeå chòu baùo? Thôøi gian chöùng ñaéc quaû A-la-haùn: Nghieäp quyeát ñònh phaûi thoï höõu ôû vò lai, raát laøm chöôùng ngaïi, khoù khaên. Neáu chöùng ñaéc quaû A-la-haùn, chuùng ta ôû trong thaân ai maø chòu baùo? Cho neân, coù khi döùt tröø taùm thöù kieát, laø moät chuûng töû, töùc khoâng döùt tröø naêm thöù, laø Tu-ñaø-hoaøn, gia gia. Gia gia coù hai thöù: 1. Gia gia trong loaøi ngöôøi. 2. Gia gia trong loaøi trôøi. Gia gia trong loaøi trôøi: Sinh treân coõi trôøi, hai ñôøi, hoaëc ba ñôøi, trong moät coõi trôøi, hoaëc trong hai coõi trôøi, hoaëc trong ba coõi trôøi. Hoaëc trong moät coõi trôøi, moät nhaø, hai nhaø, ba nhaø. Gia gia trong loaøi ngöôøi: Hoaëc hai ñôøi, phaàn cuûa ba ñôøi. Hoaëc moät thieân haï, hoaëc hai thieân haï, hoaëc ba thieân haï. Neáu moät thieân haï, thì hoaëc moät nhaø, hai nhaø, ba nhaø. Sinh moät chuûng töû: moät chuûng töû trong coõi trôøi. Trong coõi trôøi coù phaàn cuûa moät ñôøi. Moät chuûng töû trong coõi ngöôøi,

nghóa laø trong coõingöôøi coù moät phaàn sinh. Vì ba vieäc, neân goïi laø Gia gia: 1. Do nghieäp. 2. Do caên. 3. Do döùt tröø kieát. Do nghieäp: Hoaëc gaây ra nghieäp baùo trong hai ñôøi, hoaëc gaây ra nghieäp baùo trong ba ñôøi. Do caên: Vì ñöôïc caên voâ laäu. Ñoaïn tröø kieát: Neáu döùt ba thöù, hoaëc döùt boán thöù kieát. Ñoái vôùi ba vieäc naày neáu khoâng coù baát cöù moät vieäc naøo thì, khoâng goïi laø gia gia. Vì ba vieäc, neân goïi laø moät chuûng töû. 1. Do nghieäp. 2. Do caên. 3. Do döùt tröø kieát. Do nghieäp: Gaây ra nghieäp baùo cuûa moät ñôøi. Do caên: Vì ñöôïc caên voâ laäu. Do döùt tröø kieát: Neáu döùt baûy thöù, hoaëc döùt taùm thöù kieát. Ñoái vôùi ba vieäc naày neáu khoâng ñuû thì khoâng goïi laø moät chuûng töû. Hoûi: Baäc Thaùnh ôû coõi Duïc, coù thoï thaân, gaây ra nghieäp khoâng? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Khoâng gaây ra nghieäp. Vì sao? Vì coõi Duïc coù nhieàu loãi laàm. Duø khoâng taïo nghieäp thoï thaân, nhöng vaãn taïo ra maõn nghieäp thoï thaân. Hoûi: Neáu baäc Thaùnh khoâng taïo nghieäp thoï thaân coõi Duïc, thì ñieàu naày laøm sao hieåu ñöôïc? Nhö noùi: Baáy giôø, Ñöùc Theá toân khen ngôïi noùi veà vieäc cuûa thôøi kyø Ñöùc Di Laëc thaønh Phaät, trong chuùng hoäi coù ngöôøi Höõu hoïc chöa lìa duïc, nghe Ñöùc Theá toân noùi lôøi naày roài, ñeàu cuøng nhau laäp nguyeän: Khieán cho con ñöôïc nghe thaáy vieäc toát ñeïp aáy roài, sau ñoù môùi vaøo Nieát-baøn? Ñaùp: Trong thôøi gian raát ngaén nguûi aáy, ñoái vôùi vaät caàn duøng, khoâng thieáu thoán moät thöù gì, khoâng bò ñau khoå eùp ngaët neân coù ñieàu caàu nguyeän. Neáu bò ñau khoå eùp ngaët, thì ñoái vôùi taát caû xöù sinh, khoâng coøn nguyeän caàu. Neáu ta coù theå nhö chim bay trong hö khoâng, töùc laø ngaøy hoâm nay nhaäp Nieát-baøn. Neáu noùi raèng: Baäc Thaùnh khoâng taïo nghieäp thoï thaân coõi Duïc,

nghóa laø ngöôøi kia noùi raèng: Gia gia kia, neáu hai ñôøi, ba ñôøi gaây ra nghieäp, thì khi ôû phaøm phu. Neáu döùt tröø ba thöù, boán thöù kieát, hoaëc luùc phaøm phu döùt, hoaëc khi baäc Thaùnh döùt moät chuûng töû, coù phaàn nghieäp cuûa moät ñôøi, cuõng laø luùc phaøm phu gaây ra nghieäp. Neáu

ngöôøi kia ñaõ döùt tröø baûy thöù, taùm thöù kieát, hoaëc khi phaøm phu döùt, hoaëc luùc baäc Thaùnh döùt. Laïi coù thuyeát noùi: baäc Thaùnh truï coõi Duïc vôùi xöù thoï thaân, gaây ra nghieäp, nghieäp do baäc Thaùnh gaây ra laø nghieäp thanh tònh, toát ñeïp, khoâng coù caùc khoå hoaïn, thuaän theo phaùp thieän. Neáu noùi raèng: Baäc Thaùnh ôû taïi coõi Duïc vôùi xöù thoï thaân, gaây ra nghieäp: Tu-ñaø-hoaøn gia gia taïo ra hai ñôøi, hoaëc ba ñôøi, thì seõ thoï nghieäp baùo. Nghieäp naày hoaëc khi phaøm phu taïo, hoaëc coù khi baäc Thaùnh taïo. Neáu döùt tröø ba, hoaëc boán thöù kieát, hoaëc luùc phaøm phu döùt tröø, hoaëc khi baäc Thaùnh döùt tröø. Moät chuûng töû taïo ra moät ñôøi, thì phaûi thoï nghieäp baùo. Nghieäp naày ñoâi khi phaøm phu taïo, ñoâi khi baäc Thaùnh taïo. Neáu döùt tröø baûy, hoaëc taùm thöù kieát, coù luùc phaøm phu döùt tröø, coù khi baäc Thaùnh döùt tröø. Hoûi: Neáu trong coõi ngöôøi ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, luùc qua ñôøi sinh leân caùc taàng trôøi coõi Duïc, ñöôïc quaû A-na-haøm. Ngöôøi ñoù sau khi qua ñôøi, coù ñöôïc sinh trong coõi Saéc, coõi Voâ saéc khoâng? Neáu ñöôïc sinh, thì Kinh taêng Nhaát noùi laøm sao hieåu? Nhö noùi: Coù naêm ngöôøi, chuûng töû trong khoaûng naøy, roát raùo trong khoaûng naøy. Naêm ngöôøi ñoù laø: 1. Ngöôøi thoï nhaän baûy Höõu. 2. Ngöôøi gia gia. 3. Ngöôøi Tö-ñaø-haøm. 4. Ngöôøi moät chuûng töû. 5. Ngöôøi hieän phaùp nhaäp Nieát-baøn. Chuûng töû trong khoaûng naøy: Trong aáy ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Roát raùo trong khoaûng naøy: Trong ñaây döùt heát laäu. Laïi coù naêm ngöôøi, chuûng töû trong ñaây, roát raùo trong kia: 1. Trung nhaäp Nieát-baøn. 2. Sinh nhaäp Nieát-baøn. 3. Höõu haønh nhaäp Nieát-baøn. 4. Voâ haønh nhaäp Nieát-baøn. 5. Thöôïng löu nhaäp Nieát-baøn. Chuûng töû trong ñaây: Laø trong ñaây ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Roát raùo trong kia: Laø trong kia ñöôïc döùt heát laäu. Neáu baát sinh thì nhö Kinh Ñeá-thích Sôû Vaán noùi laøm sao hieåu ñöôïc? Nhö keä noùi: Neáu bieát ñöôïc phaùp naày Cuøng sinh leân Phaïm theá

Vöôït hôn trong caùc Phaïm Oai ñöùc ôû tröôùc heát. Ngay nhö kinh naày noùi, laøm sao hieåu ñöôïc? Nhö Ñeá-thích baïch Phaät: Baïch Ñöùc Theá toân! Nhö chaùnh haïnh maø con ñaõ thöïc haønh, neáu coù ngöôøi vì con giaûi thích laïi, thì con seõ ñöôïc quaû A-la-haùn cuûa ñaïo thaéng tieán, coù theå döùt heát bôø meù khoå. Chaùnh haïnh maø con ñaõ thöïc haønh, neáu khoâng coù ngöôøi vì con giaûng noùi, thì con quyeát seõ sinh leân taàng trôøi Ma- naäu-ma vôùi saéc toát ñeïp kia, caùc caên ñaày ñuû, khoâng coù thieáu soùt, cuõng khoâng thaáp keùm, xaáu xí, coù saéc thanh tònh, duøng laïc thoï laøm thöùc aên, thaân phaùt ra aùnh saùng, bay ñi trong hö khoâng, maïng soáng daøi xa, ôû ñoù qua ñôøi seõ sinh trong coõi trôøi nhö theá? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Nhö baäc Thaùnh naày khoâng sinh trong coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Hoûi: Neáu vaäy vôùi Kinh taêng Nhaát thì kheùo hieåu, nhö noùi: Coù naêm haïng ngöôøi: Chuûng töû trong ñaây, roát raùo trong ñaây, nhöng vôùi Kinh Ñeá- thích Sôû Vaán laøm sao hieåu? Nhö keä noùi: Neáu bieát ñöôïc phaùp naày... cho ñeán noùi

roäng? Ñaùp: Caùc thuyeát naày noùi, khoâng noùi cheát, cuõng khoâng noùi sinh, laøm sao bieát ñöôïc ñieàu ñoù? Nghe noùi Thích nöõ Cuø-Di noùi: Coù ba vò Tyø- kheo thöôøng vaøo nhaø naøng, duøng aâm thanh thanh tònh, vì naøng ñoïc keä chuùc tuïng, cuõng thöôøng giaûng noùi phaùp yeáu cho naøng nghe. Baáy giôø, Cuø-Di vì ñöôïc nghe phaùp, neân taâm sinh haân hoan, öa thích, nhaøm chaùn thaân nöõ, mong muoán ñöôïc laøm thaân nam. Sau khi qua ñôøi, naøng ñöôïc sinh leân taàng trôøi Ba möôi ba, laøm con cuûa Ñeá-thích. Luùc aáy, chö Thieân ôû coõi trôøi ñoù lieàn ñaët töï cho naøng, laø Thieân töû Cuø-Di. Ba vò Tyø-kheo kia vì töï öa thích aâm thanh cuûa mình, neân bò ñoïa vaøo loaøi Kieàn-thaùt-baø, laø choán thaáp heøn. Kieàn-thaùt-baø laø thaàn troåi nhaïc cuûa chö Thieân. Buoåi saùng, buoåi chieàu, thöôøng vì chö Thieân troåi nhaïc. Khi ñoù, thieân töû Cuø-Di vöøa thaáy caùc nhaïc thaàn lieàn nhaän bieát ngay, noùi vôùi hoï: toâi nhôø caùc oâng neân sinh taâm tin öa, nhaøm chaùn thaân nöõ, mong thaønh thaân nam, sau khi qua ñôøi, nay ñöôïc sinh ôû coõi naày, laøm con Ñeá-thích. Caùc oâng tònh tu phaïm haïnh voâ thöôïng, vì sao laïi sinh trong loaøi Kieàn-thaùt-baø thaáp keùm naày? Nghe Thieân töû noùi vaäy, Kieàn-thaùt-baø taâm sinh nhaøm chaùn, lìa ñöôïc aùi duïc. Hai ngöôøi duøng söùc thaàn tuùc ñeán trong coõi Phaïm thieân, moät ngöôøi vaãn truï ôû ñaây. Do vieäc naày, neân bieát ñöôïc hoï khoâng cheát, cuõng laïi khoâng sinh.

Laïi coù thuyeát noùi: Hai ngöôøi kia cheát trong coõi aáy, sinh trong coõi kia, voán ôû trong coõi ngöôøi, ñaõ ñaït ñöôïc phaàn caên thieän, nghe Thieân töû Cuø-Di noùi, taâm caûm thaáy nhaøm chaùn, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Veà sau, ly khai aùi duïc, chöùng quaû A-na-haøm, qua ñôøi, sinh leân coõi Phaïm theá. Duø cheát hay sinh, nhöng chaúng phaûi voán ôû trong coõi ngöôøi ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm. Hoûi: Neáu vaäy Kinh Ñeá-thích Sôû Vaán quyeån 2 noùi laøm sao hieåu ñöôïc? Nhö noùi: Con ñaõ haønh chaùnh haïnh... cho ñeán noùi roäng? Ñaùp: Duø Ñeá-thích seõ ñöôïc ñaïo quaû, nhöng vì oâng ta khoâng bieát nghóa töôùng cuûa A-tyø-ñaøm, neân môùi noùi nhö theá. Hoûi:... Lieàn ôû tröôùc Phaät noùi nhö theá: Vì sao Phaät khoâng quôû traùch hoï? Ñaùp: Phaät bieát lôøi noùi naày khoâng theå gaây chöôùng ngaïi cho ñaïo, veà sau khi nhaäp phaùp, töï hoï seõ bieát ngay. Laïi coù thuyeát noùi: Nhö baäc Thaùnh aáy sinh leân coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Hoûi: Neáu vaäy, kinh Ñeá-thích Sôû Vaán laø kheùo hieåu, coøn kinh Taêng Nhaát laøm sao hieåu ñöôïc? Ñaùp: baäc Thaùnh khoâng nhaát ñònh, hoaëc coù chuyeån haønh, hoaëc khoâng chuyeån haønh. Neáu chuyeån haønh, thì nhö Kinh Ñeá-thích Sôû Vaán ñaõ noùi. Neáu khoâng chuyeån haønh thì nhö kinh Taêng Nhaát ñaõ noùi. Vaäy thì caû hai kinh ñeàu hieåu ñöôïc. Lôøi bình: Nhö baäc Thaùnh naày thì khoâng sinh coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Vì sao? Vì baäc Thaùnh qua ñôøi seõ coù ba vieäc: 1. Khoâng lui suït. 2. Khoâng chuyeån caên. 3. Khoâng sinh coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Vì sao? Vì Thaùnh ñaïo ôû trong thaân phaøm phu kia laø choã ôû laâu.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.